

allerede udtalt mig for og udhævet, hvorfor jeg finder den Deel, som vedkommer de mere formuende Classer, nemlig at den større Halvdeel skal vælges af den Femtedeel af Communens valgberettigede Beboere, som have udrædet de største Afgifter, velbegrundet, hvorfor jeg Intet kan have at erindre herved. Jeg yttrede derom forrige Gang, at det i Ministeriet var yttret Betænkelse mod en saadan Udstrækning af Valgretten i de andre Valgklasse, som nu er foreslaaet. Jeg maa imidlertid erkjende, at derved fjernes megen Vidtløftighed og Forvilling, og at det vel tør for tjene Overveelse, naar man tager det hele Forslag i sin Sammenhæng, og agter paa Hensynet, der er taget til de Formuende i Communen, som bliver af dobbelt Betydning, naar man agter paa det Forhold, som fremkommer derved, at Antallet af de større Grundetendomme og navnlig at Antallet af de Grundetendomme, som have en Størrelse af 2 til 4 Tønder Hartkorn, ved Udskifning stadig forringes, om da ei det nu fremsatte Forslag passer bedre til alle Forhold end det tidligere fremsatte. For mit Bedkommende kan jeg erklære, at jeg, naar det nu fremsatte Forslag vinder Rigsdagens Bisald, meget gjerne skal bringe alle disse Grunde under Regjeringens Overveelse.

Det 12te Afstemningspunkt er, saavidt jeg skjønner, kun en Redactionsforandring, og de øvrige Forslag af Udvalget give mig ikke Anledning til at gøre Bemærkninger derved.

Ordføreren: Jeg vil ikke godt kunne undgaae at komme ind paa enkelte Punkter af det, som den høitærede Minister har berørt; jeg skal imidlertid søge ikke at gøre mig skyldig i altfor mange Gjentagelser. Det er af den ærede 3die Landsthingsmand for 5te Kreds (Dreier) gjort gjældende mod det af Udvalget stillede Forslag, at derved er indtraadt en Forandring i Henseende til den Retning ved samme, som han særdeles interesserer sig for, idet vor tidligere Tanke om at holde os til den blotte Arbeidsforpligtelse er ombyttet med, at vi nu ville holde os til det virkelig udførte Arbejde. Jeg troer nu, at Enhver, der vil overveie, hvad der iøvrigt er forandret i Forslaget, vil indse, at det er ganske naturligt, at, naar vi

antage, at selv om en Beboer kun har hved 8 sk., kun har gaaet et Grinde en enkelt Dag for Communen eller iøvrigt har haft en Gangdag for samme, s. Gr. har haft en Dags Sneefastningsarbejde, skal dette være tilstrækkeligt, vi da ikke kunne komme til at fastholde den blotte Forpligtelse istedetfor Tingen. Men, siger den ærede Taler, han kan ikke berolige sig hermed, thi saa bliver det jo lagt i Sogneforstanderskabernes Hænder at udelukke flere eller færre fra at blive deelagtige i den Valgret, Loven vil yde dem. Det var mig i høieste Grad paafaldende at høre denne Indvending; thi den stemmer saa lidet med min Tankegang i Henseende til, hvad der her bestemmes for Fremtiden. Desværre, den svundne Tid og ogsaa Diebliffet viser os saare mange Feil fra alle Sider og i alle Retninger, og at der rører sig saa megen Fortørnelse derover, det undrer mig forsaaavidt ikke. Men, snuer jeg hen til det næste Aar og tænker mig, at vi ved Rigsdagens og Kronens Samvirken skulde komme til et velgjørende Skridt fremad, til at hjælpe en heel Deel hidtil udelukkede Medborgere til Rettigheder i communal Henseende, og at vi derved skulde indføre et nyt kommunalt Liv trindt omkring i Landet, da skulde det sikkert være den sidste Tanke, der vilde falde mig ind, at man strax kunde begynde at mistænke disse nye communale Bestyrelser, næsten førend vi have modtaget den første Paragraph om dem. Men er det faldet mig ind, saaledes som jeg nu er ført ind paa det, da vil jeg endvidere tillade mig at bemærke, at det er umuligt andet, end at hvilkensomhelst Myndighed, der eksisterer paa Jorden, maa have et vist Spillerum, hvori den, dersom den virkelig er aldeles demoraliseret, vel ogsaa kan gøre det gjældende til Fortrædtgelse for Andre, og saa tilføie, at det er mig næsten den grueligste af alle Tanker, at mit Fædreland enten nogenstunde skulde være saa demoraliseret i Henseende til Folkets store Fleertal, eller ved nogen Regjering skulde ledes hen paa et saadant Spor, at vi behøvede og fik, hvad der behøves, hvor en saadan Mistanke er herskende, et System af Love med vidtløftige Detailbestemmelser i en næsten ubegribelig og uberegnelig Uendelighed. Og om det saa vilde hjælpe, skal jeg